

Skupna resolucija ZSO in NskS zvezni in deželni vladi

V zadnji številki našega lista smo obširno poročali o poteku skupne seje upravnega in nadzornega odbora Zveze slovenskih organizacij, ki je prejšnjo nedeljo ob udeležbi predstavnikov včlanjenih organizacij razpravljala o položaju koroških Slovencev eno leto po ratifikaciji Državne pogodbe.

V zvezi s poročilom o sprejemu skupne delegacije Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev dne 21. julija t. l. pri zvezni vladi na Dunaju, kjer se je pokazalo, da tudi najvišji vladni predstavniki ne kažejo potrebnega smisla in resnosti za obravnavanje manjšinskih vprašanj v sodobnem duhu demokracije in da celo skušajo čimbolj skriti vsebino in obseg določil Državne pogodbe v zaščito narodnostnih manjšin, so odborniki predlagali, kakor smo že zadnjič kratko omenili, skupno resolucijo ZSO in NskS na zvezno in deželno vlado.

Na temelju tega predloga sta Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev sporazumno sklenila in odposlala zvezni vladi na Dunaju in koroški deželni vladi v Celovcu skupno resolucijo, katere besedilo objavljamo na posebnem mestu našega lista.

Ko tat kriči: Primate tatu!

Da je od rešitve manjšinskega vprašanja na Koroškem v veliki meri odvisen tudi bodoči razvoj odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, je bilo ugotovljeno in poudarjeno že od vseh strani, tako tudi od najvišjih predstavnikov obeh sosednjih dežel. Če so se do tega spoznanja končno priborili tudi gotovi krogi okoli koroških »svobodnjakarjev«, potem je to le toliko bolj značilno za njihov počasni razvoj. To vsaj potrjujejo njihove meditacije v »Kärntner Nachrichten«, kjer skušajo z obujanjem spominov na čase, ko so se tu di na ozemlju današnje Koroške še menjavala razna nomadska plemena, dokazovati, da so bili naši kraji menda »ewig deutsch«.

Takim nomadskim svobodunom bi položili na srce le toliko, da pri reševanju »koroškega vprašanja« ne gre za stvari, ki so se dogajale pred tisoč leti, marveč predvsem za razvoj, ki je bil zabeležen v pičlem zadnjem stoletju. V teh desetletjih se je namreč zgodilo, da je bila narodnostna skupina, ki je pred sto leti štela še nad 100.000 članov, zreducirana na baje popolnoma nepomemben odstotek, kakor vsaj zelo radi zagotavljajo šovinistični krogi vseh barv in odtenkov. Naj bo ta odstotek pomemben ali nepomemben, dejstvo je in ostane, da je s preračunano in načrtno germanizacijo uspelo spremeniti narodnostno stanje na južnem Koroškem. Kakšnih metod so se pri tem posluževali, pa morajo najbolj vedeti različni pobarvani »svobodnjakarji«, v katerih vrstah so našli zatočišče tudi razni izkušeni »strokovnjaki« za reševanje narodnostno-manjšinskih vprašanj, ki so vprašanje južne Koroške in koroških Slovencev bolj ali manj uspešno reševali v duhu čistokrvnega velenemstva.

Prav zaradi tega pa zvenijo iz ust takih ljudi zelo neokusno besede o pošteni rešitvi in o dobri volji za ustvaritev trajnega razumevanja. Njihove preteklosti se namreč še vse preveč držijo madeži nasilne gospodolavnosti, katere se tudi danes ne morejo popolnoma otresti in vedno spet radi ponavljajo stare in izkušene parole o potrebi po odločnih ukrepih in po železni metli. Zato se njihov poskus, da bi narodno manjšino prikazali kot »edino akutno nevarnost« za dobrososedske odnose med Koroško in Jugoslavijo, sliši le kot klic tistega, ki je vpil: »Primate tatu!«

RESOLUCIJA

Odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev sta na svojih sejah po poročilih delegacije o sprejemu pri zvezni vladi dne 21. julija 1956 sklenila naslednjo sporazumno resolucijo:

1. Z ogorčenjem ugotavljamo, da zvezna vlada kljub Spomenici in konkretnim predlogom od strani koroških Slovencev tekem 14 mesecev po podpisu Državne pogodbe ni ukrenila ničesar za uresničenje določil člena 7 Državne pogodbe.

2. Izredno smo vznemirjeni, ko iz poročila naše delegacije posnemamo, da tudi zvezna vlada ne polaga potrebne važnosti na reševanje manjšinskega vprašanja v smislu s členom 7 Državne pogodbe prevzetih obveznosti v zaščito slovenske manjšine na Koroškem.

3. Mnenja smo, da tako zadržanje odločujočih in odgovornih činiteljev le še pospešuje protislovensko gonjo v deželi.

4. Odbora soglasno poudarjata, da je stališče Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev k členu 7 Državne pogodbe jasno izpovedano v Spomenici koroških Slovencev, ki je bila 11. oktobra 1955 predana zvezni in deželni vladi.

5. Pričakujemo, da bo zvezna vlada držala svojo besedo, dano naši delegaciji dne 21. julija 1956, in uresničila člen 7 Državne pogodbe v jeseni 1956 po predhodnem sporazumu z zastopstvom obeh imenovanih osrednjih organizacij koroških Slovencev.

6. Zvezni kancler g. ing. Raab je v razgovoru z našo delegacijo dne 21. julija 1956 poudaril tudi finančno stran reševanja člena 7. Z ozirom na to opozarjamo tako zvezno kakor tudi deželno vlado, da pravočasno v svojih proračunih za leto 1957 predvidita potrebna finančna sredstva.

Sueška konferenca je razčistila stališča

Včeraj je bila zaključena londonska konferenca o Sueškem prekopu, ne da bi dosegli dokončnih uspehov. Prvotno je bilo predvideno, da bo konferenca končana že v sredo, vendar se po dotakratnih razgovorih niso mogli sporazumeti, in kakšni obliki in na kakšen način bi o poteku konference obvestili Egipt; v ta namen so zasedanje podaljšali do večeraj.

Celotna konferenca je potekala, kakor je bilo pričakovati od vsega početka, brez posebnih efektov in je njen edini uspeh zgolj v tem, da je razčistila stališča posameznih dežel ter s tem ustvarila izhodišča za nadaljnje razgovore. V glavnem je šlo v Londonu za dva načrta, namreč ameriškega, ki je hkrati načrt vseh zapadnih sil, ter indijskega, ki v bistvu zrcali stališče Egipta. Medtem ko predvideva ameriški načrt ustanovitev mednarodne uprave Sueškega prekopa, se indijski načrt zavzema za mednarodno ustanovo, ki bi upravo prekopa samo nadzorovala, izvajal pa bi jo Egipt sam.

Med razgovori se je izkazalo, da imajo mnoge dežele, ki so sicer za mednarodno upravo prekopa, številne pomisleke proti ameriški načrtu. Zato so predlagale celo vrsto dopolnilnih predlogov in sprememb, ki pa vsi

skupaj niso mogli ustvariti podlage, na kateri bi lahko našli zblizanje z indijskim odnosno egiptskim stališčem. To izhaja tako iz izjav indijskega predstavnika Krišne Menona in sovjetskega zunanjega ministra Šepilova kakor tudi iz odmevov iz Egipta. Krišna Menon se je namreč do zadnjega trudil, da bi zapadne sile spremenile svoje stališče in ne bi postavljale »že v naprej nesprejemljivih pogojev o možnosti, da bi se začela z Egiptom pogajanja o mirni poravnavi sueškega spora«. Šepilov je dejal, da bi imela ustanovitev mednarodne ustanove za upravljanje egiptskega premoženja — in to proti izrecni želji Egipta — resne politične posledice, ker bi se s tem ustvarila na področju Sueškega prekopa cona stalnih napetosti ter izvor za mednarodne spore. Odmevi iz Egipta pa soglašajo v tem, da ameriški predlog kljub vsem spremembam za Egipt ni sprejemljiv pod nobenimi pogoji.

Čeprav konferenca torej ni pokazala pravih uspehov in je vprašanje Sueškega prekopa slej ko prej ostalo nerešeno, pa je bila velikega pomena že zato, ker je tudi zapadne sile prepričala o tem, da s silo in rožljanjem z orožjem ni mogoče reševati mednarodnih vprašanj.

Izgledi za rešitev ciprskega vprašanja

Komaj se je v Londonu začela konferenca o Sueškem prekopu, so na Cipru začeli deliti letake, v katerih je rečeno, da je progrško osvobodilno gibanje EOKA pripravljeno ukiniti oborožene akcije in tako omogočiti razgovore za rešitev ciprskega vprašanja. Ta odločitev je močno odjeknila v vsej svetovni javnosti in je bilo izraženo splošno mnenje, da mora Anglija zdaj pokazati svojo pripravljenost, da mirnim putem uredi vprašanje Cipra.

Posebno ko je grška vlada poudarila resnost ponudbe progrškega gibanja na Cipru, tudi v Londonu niso mogli prezreti roke, ki so jo ponudili ciprski rodoljubi. Zato so začeli s pripravami za nova pogajanja in novo ustavo za Ciper ter je bila v gotovih krogih poudarjena možnost, da bi k pogajanjem pritegnili tudi nadškofa Makariosa, ki je še vedno v angleški internaciji. V zvezi s ponudbo EOKA tudi angleški tisk poudarja potrebo po pogajanjih in poudarja, da mora Anglija končno prenehati s tem, da bi v ciprskem vprašanju uporabljala kot edini protiargument topove in zasede in da ne sme izgubljati časa, marveč mora izpričati pripravljenost na pogajanja.

Na ponudbo EOKA za premirje je odgovoril tudi britanski guverner na Cipru Harding, ki pa je ponudbo očitno napačno razumel. Kajti drugače pripadnikom osvo-

bodilnega gibanja ne bi mogel staviti pogojev, ki vsebujejo predajo z orožjem ter odhod v Grčijo, medtem ko čaka tiste, ki bi ostali na ciprskih tleh, zasledovanje in kazen.

Varnostni organi — liferanti materiala za hujskaško propagando

Že večkrat smo lahko opazili, da skušajo nekateri šovinistično-hujskaški listi servirati bralcem svojo klevetniško protislovensko pa tudi protijugoslovansko propagando kot čisto resnico na ta način, da se sklicujejo na »zanesljive informacije« iz vrst varnostnih organov.

Sele pred nedavnim sta »Kleine Zeitung« in »Volkszeitung« skušali opreti iz sovražstva do Jugoslavije porojeno zlobno izmišljotino o obstoju dveh različnih jugoslovanskih viz na informacije »nekaterih avstrijskih obmejnih uradnikov«.

Podobne metode se je te dni poslužil mladoletni dunajski »Watschenmann«, ki skuša na zabaven način deliti klojute na razne strani, da bi zabrisal svoje več ko dvomljivo politično poreklo. Kaže pa, da se mu je sredi poletne vročine posušil ves »duhovit humor« in se zato trudi zabavati bralce s sicer izmišljeno, a trenutno politično menda najbolj aktualno senzacija o »ogroženi južni avstrijski meji vsled titoistične infiltracije«. Tudi to

V Zapadni Nemčiji so prepovedali KP

Pod pretvezo, da je njeno delovanje protizakonito in protiustavno ter da stremi za odpravo demokracije in svobode, je Adenauerjeva vlada pred skoraj petimi leti vložila pri zveznem ustavnem sodišču tožbo za razpust Komunistične partije Zapadne Nemčije. Zadnji teden je najvišje sodišče, kakor je bilo pričakovati od vsega pričetka, izreklo prepoved KP, jo proglasilo za »protiustavno« in izdalo nalog o njeni razpustitvi. Hkrati ji je bilo prepovedano, da bi ustanovljala organizacije, ki bi prevzele njeno mesto, medtem ko je bilo partijsko premoženje zaplenjeno in bo porabljeno »v splošno koristne namene«.

S tem ukrepom je sedanja zapadnonemška vlada stopila v neslavne stopinje hitlerjevskega režima, ki je že leta 1933 zadal delavskemu gibanju podoben udarec. Zato je razumljivo, da je to dejanje izzvalo val protestov in splošnega obsojanja ne glede na politično usmerjenost in smatrajo prepoved KP za veliko napako vlade. Posamezni komentari izražajo zaskrbljenost, da bi prepoved KP utegnila biti začetek obsežnejšega protidemokratskega procesa v državi, kajti s tem je bila izpostavljena udarcem policije sleherna demokratska organizacija, ki bo po vladni želji lahko proglašena za komunistično, če njeno delovanje ne bo ugajalo vladajočim krogom.

Poleg posledic za notranjepolitične razmere pa bo ta nedemokratski ukrep Adenauerjeve vlade gotovo usodno vplival tudi na razvoj nemške zunanje politike. Kajti gotovo ni le prazno besedičenje, ko je predstavnik vzhodnonemške Enotne socialistične stranke poudaril, da pomeni prepoved KP v Zapadni Nemčiji »izzivavanje pristašev miru in borcev za spravo med Nemci«, ter da je Adenauerjeva vlada s tem »povečala razdor med Nemci«.

Na sončni jug — na morje

V petek preteklega tedna ponoči se je skupina koroških slovenskih otrok odpeljala na letošnje letovanje v počitniško kolonijo v Crikvenico. Letovanje je posredovala Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. Otroci so z velikim hrepenenjem čakali na dan odhoda v pričakovano, da se jim bo na vsakem koraku odpiral nov, zanimiv in prekrasen svet. Tri tedne bodo preživeli ob Jadranu, s čimer jim bo utešeno hrepenenje, ki kipi v vsakem mladem človeku. Sonce, zrak in voda ter dobra preskrba pa jim bodo krepili telesne in duševne sile, da se bodo z lepimi spomini na nova doživljanja čili in zdravi vrnili na svoje domove.

žurnalistično skerpucalo »dokumentira« svoje lažnivo pisanje o »slovenizaciji koroške zemlje« z informacijami s strani nekega »policijskega inspektorja J. iz Celovca«.

Na tem mestu bi postavili samo vprašanje, ali je koroški varnostni direktorji in celovski policijski direktorji znano, da se njuni organi udeležujejo kot liferanti materiala šovinističnim listom za hujskaško propagando proti koroškim Slovincem in za izpodkopavanje dobrososedskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo. Če jima je to znano in če to tolerirata, tedaj bi se ne čudili, da ob takšni zaposlitvi varnostnih organov ostajajo neodkriti zločinci, ki so razstrelili velikovski partizanski spomenik, in kriminalni napadalci na počitniškega gosta iz Slovenije — sivolasega duhovnika dr. Arnejca v Zrelcu. Saj se tudi temu ne čudimo več, da varnostna direktorija v rovarjenju Švedmarke ne vidi kršitve določil člena 7 Državne pogodbe, ko je vendar znano, da ponekod prav orožniki izvajajo razne podpisne akcije proti Slovincem.

Počitniška izmenjava mladine služi ideji miru in socializmu

V Sekiri ob Vrbskem jezeru, tik pod vijugasto obrežno cesto, je počitniški dom »Prijatelj ev otrok« tako skrit v zavetju strmega brega in bujnega zelenja, da ga marsikdo v cestnem vrvežu avtomobilov in motociklov zlahka prezre ali komaj opazi. In vendar je v tem zatišju že od srede junija dalje življenjski utrip stanovalcev morda bolj živahen, vsekakor pa mnogo prirodnejši kakor pa v marsikaterem bolj poznanem letoviškem središču ob jezeru.

V tem domu z vabljenim imenom »Sončna dežela« so se dobra dva meseca vrstile večje ali manjše skupine šolskih otrok iz Slovenije. Tudi letos so tu preživljali del svojih počitnic kot gostje avstrijske socialistične mladinske organizacije, ta pa v zameno s Slovenijo že nekaj let pošilja avstrijske otroke na poletni oddih na jugoslovansko jadransko obalo.

Sekira je samo eden izmed osmih lepih krajev širom naše države, kjer so v letošnjem poletju letovali jugoslovanski otroci. Tudi v Seebodenu ob Millstattskem jezeru, pri Grazu in drugod na Štajerskem, v Innsbrucku, na Dunaju in še kje se je v okviru te izmenjave spoznavala in medsebojno povezovala šolska mladina dveh sosednjih dežel. Okrog 3000 otrok iz obeh držav je bilo letos deležnih tovrstnih počitnic.

Razen neposredno udeležene mladine in staršev ter vodstva teh počitniških kolonij pa širša javnost pri nas le malokaj zve o razsežnosti, človekoljubnih nalogah in velikem pomenu tega dela in prizadevanja na področju medsebojne pomoči in prijateljskega sodelovanja med sosednimi narodi in sorodnimi organizacijami preko državnih meja. Vsaj socialistični tisk bi na primerih tega koristnega sodelovanja marsikdaj lahko razblinil mnogo tiste zlohotne in škodljive propagande, ki jo dan za dnem razširjajo dobremu sožitju, tesnejšemu sodelovanju in resničnemu prijateljstvu med narodi nenaklonjeni listi in krogi.

Kdor je minulo soboto prisostvoval poslovnim prireditvi počitniške kolonije v Sekiri, ki je v svoji letošnji tretji izmeni združevala blizu 90 slovenskih otrok iz goriškega in kočevskega okraja ter nad 200 mladih Avstrijcev iz Štajerske in Dunaja, ni mogel prezreti, kako hitro in brez večjih težav se lahko preko vseh jezikovnih in narodnostnih razlik ustvarjajo tovariške in prijateljske vezi med mladino, če jo vodijo za človekoljubje in napredne cilje zavzeti ljudje. Še več takega dela ter nadaljnja graditev in gojitev prijateljskih stikov med mladim rodом to in onstran meja, pa bo hitreje odklenkalo tistim, ki bi tudi v vrste mladine še hoteli sejati razdor in sovraštvo med narodi.

Lepo je bilo videti s kakšno zavzetostjo so dunajski in štajerski otroci zaplesali jugoslovansko kolo, otroci iz Slovenije pa

z enakim navdušenjem poskočnice, ki so se jih naučili od svojih avstrijskih tovarišev, in kako so vsi po isti melodiji a vsak v svojem jeziku zapeli pesem o svobodi in bratstvu med narodi. Vzgojitelji iz obeh dežel, ki so vzajemno skrbeli za dobrobit pestro pomešane velike otroške družine, so nam s priznanjem pripovedovali o zelo dobri medsebojni povezavi in tovariškem razumevanju.

Kot predsednik koroške socialistične stranke je deželni glavar Ferdinand Wedenig v svojem pozdravnem nagovoru najprej v nemškem nato pa še v slovenskem jeziku poudaril, da tudi počitniška izmenjava služi ideji socializma in miru med narodi in da pomeni medsebojno spoznavanje in ustvarjanje prijateljstva med avstrijsko in slovensko mladino zelo koristen doprinos k poglobljanju in

utrjevanju sodelovanja in dobrega sosedstva med Avstrijo in Jugoslavijo.

Tudi jugoslovanski konzul Mladen Devidé je v slovenskem in nemškem jeziku poudaril pomembnost počitniške izmenjave šolske mladine med obema sosednima deželama in jo poleg obstoječega živahnega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo na kulturnem, športnem in gospodarskem področju označil kot živ izraz socialističnega sporazumevanja in povezovanja sosednjih narodov.

Na koncu prireditve je celovski župan Peter Graf izrazil pričakovanje da bo med avstrijsko in slovensko mladino v dobrem počitniškem sožitju ustvarjeno prijateljstvo trajalo tudi še naprej, mladim gostom iz Slovenije in raznih krajev naše države pa je zaželel za prihodnje leto spet veselo svidenje v Sekiri.

Celovski župan Graf (desno) in jugoslovanski konzul Devidé (levo) med avstrijsko in slovensko mladino v Sekiri.

Potreba po premogu hitro narašča

Organizacija za gospodarsko sodelovanje Evrope (OEEC) poudarja v svojem poročilu o premogovnem gospodarstvu, da se je proizvodnja premoga leta 1955 v državah-članicah povečala za 2,5 milijona ton, medtem ko se je potreba po premogu zvišala kar za 23 milijonov ton. Posledica tega je bila, da so se znatno znižale zaloge ter je bilo treba uvoziti 25 milijonov ton premoga iz Amerike.

Poročilo dalje navaja, da gre zvišana poraba premoga v prvi vrsti na račun in-

dustrije železa in jekla, dajlje na račun elektrarn in drugih panog industrije. Zato pričakujejo, da se bo povpraševanje po premogu znatno dvigalo tudi v bodoče, čeprav gotovi krogi izjavljajo, da bo potrebam po energiji v vedno večjem obsegu zadovoljila jedrska energija. Ravno v zvezi s temi napovedmi svari poročilo OEEC pred pretiranimi upanji ter pravi, da bo atomska energija ob vedno večji porabi energije dosedanje energijske vire v najboljšem primeru izpopolnila, nikakor pa ne nadomestila.

Delovne nezgode in alkohol

V eni izmed zadnjih številčk smo prinesli nekaj podatkov iz statistike delovnih nezgod. Iz statistike so razvidne vznemirljivo visoke številke, ki pomenijo pereč socialni problem za prizadete, njihove družine in družbo. Danes prinašamo iz »Gewerkschaftliche Rundschau« nekaj misli, ki so važne za vse zaposlene, kjer koli se more primeriti delovna nesreča.

V zadnjih tednih je namreč Splošna zavarovalnica za nezgode mnogim zavarovancem odrekla pravico do nezgodne podpore, ker so ugotovili, da so bili v času nesreče v alkoholiziranem stanju.

Splošni zavarovalni zakon določa, da zavarovalnica ne odškoduje samo nesreč, ki zavarovanca doletijo pri poklicnem delu, temveč tudi nezgode, ki zadenejo delavca na kakšni službeni poti. Poleg tega je zavarovanec zaščiten tudi na poti od stanovanja do svojega delovnega ali učnega mesta ter na poti domov. Prav tako uživa zavarovanec socialno zaščito, če se mu primeri nesreča na poti k zdravniški preiskavi in v bolnišnico ali v svoje stanovanje in nazaj, če je to pot najavil že prej pri svojem podjetju. Zakon priznava tudi enako vrednost delovne nezgode, ki se komu primeri pri rešitvi ali poizkusnem reševanju človeka iz resnične ali dozdevne smrtno nevarnosti. Pogoji pa je, da za takšno dejanje za ponesrečeno osebo ne obstoja kakšna pravna obveznost.

V zadnjem času se množijo primeri, da se zavarovanci ponesrečijo v alkoholiziranem stanju. Redkeje se dogodi, da bi se upijani v obratih, mnogo bolj pogosto se napijejo na službenih poteh ali na poti

domov. V takem primeru, kjer ugotovijo pri zavarovancu ob času nesreče alkoholizirano stanje, odklanja zavarovalnica socialno zaščito. Zakon v takem primeru ne dopušča nobene druge odločitve, ker kdor se upijani, ne more normalno izvajati svojega dela v obratu in zato zgubi pravico do zaščite po nezgodnem zavarovanju.

Razsodišče socialne zavarovalnice je pred nedavnim potrdilo to pravno stališče. Uslužbenci neke tvrdke so z avtomobilom prepeljali nekega delavca na železniško postajo, in sicer na ukaz obratovodje. Vožnja je bila brez dvoma službena. V restavraciji pa sta se šofer in njegov tovariš napila. Pri vožnji nazaj sta zadela v telegrafski drog in se oba hudo ponesrečila. Ker pa so pri ponesrečenih ugotovili, da sta bila ob času nezgode pijana, je zavarovalnica odklonila vsako uslužnost socialne zaščite. Razsodišče je zadnje čase izreklo več takih odklonilnih odločitev.

Posebno tragično je, da zapadejo v takem primeru pravico do uslužnosti iz socialnega zavarovanja tudi preostali svojci zavarovanca. V nekem primeru se je alkoholiziran zavarovanec vračal domov s cestno železnico. Med vožnjo je padel iz vagona ter se tako ponesrečil, da je kmalu nato poškodbam podlegel. Zahteve preostalih svojcev je zavarovalnica odklonila z ozirom na alkoholizirano stanje smrtno ponesrečenega.

Navedeni primeri so nujno svarilo, da zavarovanci, ki jih zadenejo delovne nesreče v alkoholiziranem stanju, ne morejo več računati na uslužnosti iz zakonitega socialnega zavarovanja.

PO ŠIRNEM SVETU

Kairo. — Trije egiptovski znanstveniki, člani komisije za atomsko energijo, so v ponedeljek odpotovali v Moskvo, kjer bodo sodelovali s sovjetskimi znanstveniki za jedrsko energijo. Pretekli mesec sta namreč Sovjetska zveza in Egipt sklenila sporazum o izmenjavi atomskih informacij in strokovnjakov, v začetku letošnjega leta pa je SZ ponudila, da bi zgradila v Egiptu laboratorij za jedrsko raziskovanje.

Vientian. — Delegacija laoske vlade z ministrskim predsednikom Fumom na čelu je pretekli teden odpotovala v Peking. Delegacija šteje 30 članov, med katerimi je razen predsednika vlade še 5 ministrov. Pobudo za obisk in politična ter gospodarska pogajanja je dala kitajska vlada.

Pariz. — V radijskem govoru je francoski visoki komisar za atomsko energijo Perrin med drugim izjavil: »Francija se pripravlja na široko uporabo atomske energije za proizvodnjo električne energije. Čez kakih 15 let bodo namreč hidroelektrične rezerve v državi izčrpane in zateči bi se bilo treba h gorivom, s katerimi bi zadostili potrebam gospodarstva v državi.«

Kairo. — Egiptski časopis »Akbar el Jom« poroča, da proučuje vlada priprave prostovoljcev drugih dežel, ki bi v primeru potrebe sodelovali v obrambi Sueza in Egipta. Časnik pravi, da je Egipt prejel ponudbe številnih tujih prostovoljcev. Med drugimi omenja Sudan, Pakistan, Indijo, Ceylon, Indonezijo, južnoameriške dežele, Sovjetsko zvezo, Kitajsko, Jugoslavijo i. dr.

Ottawa. — Kanada namerava proglasiti zaliv Sv. Lovrenca in podobne kanadske vodne poti za kanadske teritorialne vode. Sodijo, da bo Kanada tako zahtevo postavila na letošnjem zasedanju Generalne skupščine OZN. Hkrati bo zahtevala razširitev meja svojih teritorialnih voda od sedanjih treh na 12 milj. Kanada si prisvaja pravico tudi za Amundsenov zaliv in Foxov bazen v Arktiki.

Atene. — Grški zunanji minister Averoff je sporočil, da so prekinili grško-romunska pogajanja o ureditvi diplomatskih odnosov med obema deželama. Pogajanja, ki so bila v Atenah, so se začela meseca maja. Do prekinitve je prišlo zato, ker se niso mogli sporazumeti o odškodnini za nacionalizirano grško imovino v Romuniji.

Varšava. — Poljski radio je sporočil, da je poljska vlada zmanjšala število vojaških sil za nadaljnjih 50.000 mož. Šele pred nekaj meseci je poljska vlada prvič poročala o zmanjšanju poljske armade za 15.000 mož.

Tirana. — Albanska vlada je sporočila grški vladi, da namerava Grčiji vrniti 300 otrok, ki so se v času domovinske vojne v Grčiji od 1946 do 1949 zatekli v Albanijo. Otroke bodo prepeljali v Grčijo z grškim parnikom.

Detroit. — Skoraj iz vseh držav, ki proizvajajo množine avtomobilov, prihajajo poročila o zmanjšanju avtomobilske proizvodnje. Tako je tudi v avtomobilski industriji Detroita ostalo doslej brez posla 214.000 delavcev, ki so pravtako zgubili delo zaradi zmanjšanja avtomobilske proizvodnje.

Alžir. — Pol milijona francoskih vojakov je bilo 20. avgusta v pripravnem stanju, ker so na dan obletnice začetka upora proti francoski nadoblasti v Alžiru pričakovali številne protifrancoske napade.

Varšava. — Vrhovno tožilstvo Ljudske republike Poljske je sporočilo, da bodo preiskave proti osebam, ki so jih aretirali v zvezi s poznanjskimi neredi, zaključili do konca tega meseca. Predvidevajo, da se bodo sodne obravnave proti obtoženim začele septembra.

Ženeva. — V Ženevi je bil pretekli teden prvi delovni sestanek konference OZN za odpravo suženjstva. Za predsednika konference je bil izvoljen mehiški delegat Puige. Konferenca OZN, ki bo zasedala do srede septembra, bo sestavila osnutek nove konvencije o odpravi suženjstva.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Hranilne vloge naraščajo

Meseca junija so dosegle hranilne vloge skupno vsoto 11.871 milijonov šilingov napram 11.609 milijonom meseca maja. V primerjavi s stanjem v istem časovnem obdobju lani so hranilne vloge narasle za 2330 milijonov šilingov. Za letošnji julij računajo, da je bila presežena 12-milijardna meja.

Rekordni dohodki iz tujskega prometa

V prvem polletju 1956 je znašala vrednost dohodkov iz tujskega prometa 1097 milijonov šilingov, kar pomeni zvišanje za 48 odstotkov napram prvemu polletju 1955, ko so znašali dohodki 742 milijonov šilingov. Po čenitvah mednarodne organizacije za reklamo v tujskem prometu pričakujejo, da bo v času med 1. majem in 1. novembrom 1956 obiskalo Avstrijo okoli 11 milijonov tujcev, poleg tega pa imajo že mnogo prijav tudi za letošnje zimsko sezono.

Kotmara ves

Tudi pri nas nesreče ne počivajo. Zadnji čas sta se ponesrečila dva kolesarja, eden z mopedom, drugi pa z navadnim dvokolesom. Feliks Polašek je s svojim mopedom zadel v vola na cesti ter strmoglavil in se hudo poškodoval. Ponesrečenca so morali prepeljati v bolnišnico. Bašnik Hanzl pa je s svojim kolesom zadel v avto in tudi odnesel precejšnje poškodbe.

Pred nedavnim pa smo imeli obisk iz daljnih krajev. Svoje starše sta obiskali dve hčerki iz naše vasi, in sicer ena iz Singapura, druga pa iz Pariza. Pred leti sta se poročili in si v daljni tujini ustanovili svoji družini, vendar svojih ljudi v tih rojstni vasi nista pozabili. Zato sta se podali na daljno pot in prispeli na obisk.

Beljak

Večkrat se je že primerilo, da zgrabi kakšne mladince težnja po jugu in jo v pričakovanju romantičnih doživljanj mahnejo od doma od svojih staršev ali učnih mest ter se skušajo pretihotapiti v Italijo. Beljaška policija je že večkrat prestregla take mlade avanturiste.

Pred nedavnim so policijski organi spet prijeli dva 14-letna fanta v vlaku, ki je vozil proti Italiji. Fanta sta pobegnila iz Dunaja ter sta nameravala preko italijanske meje. Pa tudi v Beljaku so pretekli teden ustavili dva fanta, 15-letnega kmečkega delavca iz Dunaja in 17-letnega praktikanta iz Rohrbacha pri St. Pöltenu. Tudi ta dva sta izjavila, da sta imela veliko hrepenenje po južnih krajih ter sta hotela brez dovoljenja preko meje v Italijo in nato preko Rima in Sicilije dospeti v Afriko. Policija je vsem štirim prekrizala načrte ter jih poslala spet nazaj, od koder so prišli.

Važenberk

V Srednjih Trušnjah ima Franc Treppo iz Velikovca gramozno jamo in je imel podjetje opremljeno z zelo modernimi tehničnimi pripomočki, kakor s stroji in bagri. V petek minulega tedna proti jutru, ko je divjala precejšnja nevihta, je začelo v podjetju goret. Ogenj je popolnoma uničil strojno poslopje in vse naprave. Požar so zapazili šele precej pozno, ker ponoči v podjetju ne delajo. Zato velikovška požarna bramba ni več mogla ničesar rešiti ter se je omejila le na obrambo, da se ogenj ni razširil na bližnji gozd. Nastalo škodo cenijo na okoli pol milijona šilingov, vzroka požara pa takrat še niso mogli dognati.

Obirska

Deželna cesta Obirska-Korte je zaradi prezidave dveh mostov do 28. septembra zaprta za vsak promet z vprežnimi vozili in tovornimi avtomobili. Obvozne možnosti ne obstoja. Pešci zaradi zapore niso prizadeti.

Še nekaj zapiskov s koroškega velesejma

Prve dni po velesejmu je po celovških ulicah nastala pravcata razbremenitev prometa. Tok množice proti velesejmskemu vходу je usahnil in razstavljalci so nemudoma pričeli spravljati svoje stvari. Skoro da vsi ljudje, ki so bili zaposleni v kojah in halah na sejmišču, zagotavljajo, da so si oddahnili, ker so jim nenehen šunder, napetost, kričanje zvočnikov ter glasbene plošče iz vseh strani šli že pošteno na živce. Zabave željni ljudje, ki so se v večernih urah in v pozno noč izživljali v raznih zabaviščih v zabavnem parku, pa so brzkone tudi zadovoljni, da je končana vabljliva priložnost za zapravljanje denarja.

Obisk na letošnjem velesejmu je bil, kakor navajajo, rekorden ter je presegel vse došedanje. Letos so registrirali 284.927 obiskovalcev, kar presega število lanskega obiska za okoli 34.000 oseb. Ogromna množica, ki se je v teku desetih dni stakala v Celovcu, je pustila seve tudi veliko denarja v deželnem glavnem mestu. Če računajo, da je vsak obiskovalec potrošil povprečno po 50 šilingov ter je vsak razstavljalec prevzel naročila za povprečno 100.000 šilingov, je znašal skupni promet okoli 130 milijonov šilingov. V tem

Kakor vsako leto, tako so se tudi v letošnjih počitnicah, in sicer v soboto 18. in nedeljo 19. avgusta 1956, sešli slovenski koroški akademiki na skupnem sestanku. Tokrat so se srečali v Zahomcu v Ziljski dolini. Namen sestanka je bil, da se pogovorijo in posvetujejo o problematiki na Koroškem. V ta namen so nekateri pripravili izčrpna predavanja. Po vsakem predavanju so študentje živahno diskutirali in dodajali svoje misli in pripombe, pa tudi izkušnje. Predvsem so posvetili pozornost gospodarskim, kulturnim in šolskim vprašanjem, ki zadevajo Koroško. Študentsko posvetovanje je jasen dokaz, da se bodoči intelektualci resno in s čutom odgovornosti zanimajo za današnjo problematiko in da se zavedajo svoje naloge in dolžnosti, ki jo imajo do svojega naroda. Poleg tega so posamezni udeleženci stavili nekaj konkretnih in stvarnih predlogov za nadaljnje delo študentov.

Iz libuške občine

Minulo nedeljo je imel občinski odbor v svojih novih prostorih v Pliberku kratko sejo. Zaradi obiska zadnjega dneva velesejma v Celovcu se je nekaj odbornikov opravičilo in je mogel župan šele po kratki zamudi ugotoviti sklepčnost seje, ko se je končno zbralo od dvanajstih osem odbornikov.

Po prečitanju zapisnika o zadnji seji, ki je bil brez ugovora sprejet, so prešli na dnevni red. Najprej je odbor obravnaval zadeve občinskih in vaških poti. Ni treba naglašati, da so poti že vedno nad vse važnega pomena za zvezo med vasi in svetom, še bolj pa so dobre poti potrebne danes, ko se razvija tudi v našem kraju motorizirani promet. Šlo je za vprašanje, da se določi, katere so občinske in katere vaške poti in kdo naj jih vzdržuje, izgrajuje in popravlja. Ugotoviti je bilo treba, katere poti spadajo v področje občinskega proračuna in katere naj oskrbuje vaška skupnost. Minulo leto je bil v občini tehnični uradnik cestnega urada, ki je razmere proučil na licu mesta in izgotovil svoj predlog. Temu predlogu se je odbor priključil ter ga sprejel. V ostalem je župan zagotovil, da bodo, v kolikor bodo dopuščala občinska sredstva, tudi v bodoče po možnosti podpirali prizadevanje za popravilo poti, kjer koli bo potrebno.

V nadaljnjem je odbor obravnaval prošnjo zidarskega mojstra Huberta Lutnika iz Suhe, ki je zaprosil za razširitev njegove pravice za izvajanje gradbenih del na vsem področju libuške občine, kakor jo ima doslej le v nekaterih vaseh. V svoji prošnji je navedel, da ga mnogi ljudje naročajo, da bi jim napravil različna gradbena dela, ker razpoložljivi mojstri ne utegnejo vsem ustreči v zaželjenem času. To mnenje si je po krajšem razgovoru

Razveseljivo je dejstvo, da si od naših doraščajočih inteligentov lahko obetamo nekaj dobrih umskih delavcev na vseh področjih.

Na tem sestanku pa se je tudi pokazalo, da bi nepoklicani gostje hoteli študente razcepiti in jim vsiliti svoje »ideje«, utemeljene z lažno filozofijo brez vsake stvarne podlage. Dejstvo je, da tistega, ki je že enkrat izdal in zapustil svojo domovino, ne bo poslušal noben pošten človek. Študentje, odločni v svojih stremeljenjih, so vsak poizkus razbijanja prav tako odločno zavrnil in izpodbili s stvarnimi dejstvi.

V glavnem pa je sestanek mnogo pripeljal k še trdnejši povezavi vseh študentov, ki se zavedajo svojih nalog, ki jih imajo za izvrševati ter jim nakazal glavne smernice za bodoče delo.

osvojil tudi odbor in sklenil, da bo občina njegovo prošnjo priporočala in podprla. Nato je odbor obravnaval prošnjo trgovke Blažej za instalacijo telefonske naprave v Zgornjih Libučah. Zadevo je odbor odložil do časa, da si bo priskrbel proračun, iz katerega bo razvidno, koliko bi naprava stala.

V naslednji točki je odbor rešil dve prošnji za socialno oskrbo. Prošnji 84-letnega Simona Vošanka za podporo je odbor ugodil ter jo bo posredoval na pristojno mesto. Ker je bila staremu, dela nezmožnemu možu že pred leti dovoljena podpora iz nerazumljivih vzrokov ukinjena, je gospod župan Ostermann izjavil, da se bo po potrebi osebno zavzel za prošilčevo zadevo pri uradu za socialno oskrbo v Velikovcu. Prav tako je odbor sklenil, da se naj občina zavzame za preskrbo stare onemogle ženice, ki prebiva v bajti v neposredni bližini Hrusta, da se ji pomaga iz največje stiske.

Kakor znano, gradijo iz Pliberka skozi Borovje in Šmarjeto do Pečnika na Belšaku pot, ki bo zmožljiva za vsa vozila. Dokončna izgradnja poti pa zahteva še mnogo stroškov. Interesenti so gorski kmetje, ki po večini ne zmorejo previsokih prispevkov, zato se je morala občina odločiti, da prodaja iz šolskega gozda Mertlnove kmetije okoli 100 metrov lesa. Zaradi tega je razpisala na lesne trgovce poziv, naj predložijo svoje plačilne pogoje. Termin je potekel in zglasili sta se le dve tvrdki, kar izgleda, kakor da bi pojemale zanimanje za les. Med tema dvema interesentoma je ponudila gozdarska uprava grofa Thurna višje cene, zato bo občina oddala les tudi temu podjetju. Razumljivo je, da ima Thurnova gozdna uprava sama velik interes na dobri poti, dobra

Razpis

za prijavo gojencev v kmetijsko šolo v Podravljah

Ravnateljstvo kmetijske šole Podravlje razpisuje prijave gojencev v šolsko leto 1956/57, ki bo od 5. novembra 1956 do 31. marca 1957. V prvi letnik sprejema kmetijska šola gojence, ki so dopolnili 17. leto starosti, mlajše pa samo izjemoma.

Najpozneje do 15. septembra 1956 naj starši predložijo prošnje za sprejem svojih sinov v našo kmetijsko šolo. Prošnjo naj opremijo z življenjepisom prijavljenca in z zadnjim šolskim pričevalom.

Gojenci preživijo čas šolskega leta v internatu proti mesečnemu prispevku 240 šilingov, v katerem je vključena preskrba vključno s posteljnino, pranje perila in šolnina. Manj premožni gojenci lahko zaprosijo tudi za štipendije, ki jih podeljuje Slovenska kmečka zveza. Starši prejemaajo otroško doklado za gojence, ki obiskujejo kmetijsko šolo, tudi v slučaju, da so že izpolnili 18. leto starosti.

Prijave je treba poslati na naslov: Kmetijska šola Podravlje (Föderlach) pošta Podravlje — Post Föderlach.

Ravnateljstvo
Kmetijske šole Podravlje

Razpis

štipendij za gojence kmetijske šole Podravlje za šolsko leto 1956/57

Za gojence, ki bodo v šolskem letu 1956/57 sprejeti v kmetijsko šolo v Podravljah, razpisuje Slovenska kmečka zveza štipendije za sinove manj premožnih staršev ali za take, ki izhajajo iz družin, kjer je večje število otrok. Starši lahko zaprosijo za štipendije tudi za one gojence, ki bodo obiskovali drugi letnik.

Slovenska kmečka zveza bo štipendije podeljevala na podlagi premožnjakega stanja staršev. Prošnje za štipendije naj se predložijo na naslov: Slovenska kmečka zveza, Celovec — Klagenfurt, Gasometergasse 10, najpozneje do 15. septembra 1956.

Slovenska kmečka zveza
Pokrajinski odbor

odvozna in dovozna pot pa bo seve tudi v veliko korist vsakemu posameznemu kmetu.

Popoldne sta libuška in pliberška požarna bramba ob gasilski vaji preizkusili svoje motorne brizgalne. Za objekte, kjer naj bi gorelo, so izbrali poslopja pri dveh kmetih, ki se že nagibajo v hribe. Pri Simonu in Travarju so preizkusili svoje orodje. Izkazalo se je, da so take vaje potrebne, ko so na primer k Travarju brizgali vodo iz precejšnje daljave iz šmarješkega potoka. Vaji je prisostvoval tudi libuški župan gospod Ostermann in ker je vse v zadovoljstvo poteklo, so se potem oglasili v gostilni pri Hrustu, da so si s hladnim pivom pogasili žejo.

Razne vesti iz Koroške

Pri nekem urarju v Beljaku so se pred nedavnim zglasili trije mladi fantje in dejali, da bi radi kupili dobre švicarske ure. Urar jim je predložil kolekcijo zaželenih ur, katere so si fantje ogledovali ter so šle iz roke v roko. Kakor pa je kazalo, jim nobena ni bila všeč ter so spet odšli, ne da bi kakšno uro kupili. Ko je urar ure spet spravljaj, je videl, da so tri manjkale. Nemudoma je obvestil policijo in ker je storilce precej točno opisal, jih je neki policist kmalu prijel ter pri njih dobil tudi še vse tri ure.

Zapadnonemški konzul za Koroško

Dr. Karel B o r n je bil imenovan za konzula Zapadne Nemčije za Koroško in Štajersko. Konzularni urad je v Grazu, Packstrasse 1.

KOLENDAR

Petek, 24. avgust: Jernej
Sobota, 25. avgust: Ludvik
Nedelja, 26. avgust: Ceferin
Ponedeljek, 27. avgust: Jožef
Tonek, 28. avgust: Avguštin
Sreda, 29. avgust: Obgl. Janeza Krst.
Četrtek, 30. avgust: Roza

Tržaško sodišče krši mednarodne pogodbe

Pred nedavnim je tržaško porotno sodišče zaključilo proces proti skupini slovenskih antifašistov, ki so jih obdolžili v zvezi z vojaškimi dejanji leta 1945. Potek procesa, ki je trajal več tednov, je pokazal, da gre tukaj za dejanja, ki jih po londonskem sporazumu ne bi smeli soditi, zaradi česar pomeni že dejstvo samo, da je do procesa sploh prišlo, očitno kršitev londonskega memoranduma in s tem kršitev mednarodne pogodbe. Dejstvo pa, da je bil proces izpeljan do konca in da so bili posamezni obtoženci celo obsojeni, zgovorno pričča, da so na Tržaškem še zelo vplivni elementi, ki nasprotujejo pomiritvi in izboljšanju odnosov med Italijo in Jugoslavijo, kajti z obsodbo so poeptali svečano sprejeto obveznost in tako ustvarili vzdušje, ki je na mah zrušilo temelje, na katerih se je začelo graditi medsebojno zaupanje in spoštovanje.

Potek sodne obravnave proti tržaškim antifašistom je izzval veliko ogorčenje tudi v Jugoslaviji in je beograjska »Borba« objavila s tem v zvezi že več člankov. Tudi v svojem zadnjem članku izraža za-

skrbjenost nad takim razvojem v Italiji zlasti še ob dejstvu, da italijanska sodišča pripravljajo še druge procese proti antifašističnim borcem, ki so se v zadnji vojni borili na strani zaveznikov.

V tem svojem članku »Borba« poudarja, da je dolžnost italijanske vlade, da prekine vsak sodni proces proti antifašistom ter zagotovi popolno rehabilitacijo obsojenih v Trstu. »Italijanska vlada — opozarja list — ima mednarodne obveznosti in zanjo ne morejo veljati argumenti, da je sodstvo v Italiji neodvisno in da zato vlada nima možnosti, da se vmešava v delovanje tržaškega sodišča. Kaj bi bilo z mednarodnim pravom, če bi lahko vsako lokalno sodišče neovirano ignoriralo mednarodne obveznosti svoje države?« (Morda bi bilo prav, da bi si ta nasvet osvojila tudi avstrijska vlada, ker se tudi pri nas na Koroškem dogaja, da celovško sodišče 14 mesecev po podpisu Državne pogodbe neovirano ignorira obveznosti mednarodne pogodbe, ko krši jasna določila o slovenščini kot enakopravnem uradnem in sodnem jeziku.)

Britanski delavci branijo svoje interese

V zadnjem času je postalo odpuščanje delavcev iz avtomobilskih tovarn zelo pereče vprašanje. Predvsem v Angliji je prišlo s tem v zvezi do množičnih stavk delavcev v avtomobilski industriji. Stavka je trajala več tednov, preden se je vrnilo na delo 50.000 delavcev, zaposlenih v trinajstih avtomobilskih tovarnah družbe »British Motor Corporation«. Stavka je bila zaključena s popolno žmago stavkajočih.

Sindikati so sklenili zaključiti stavko, ker so delodajalci sprejeli skoraj vse predloge, ki so jih stavili delavci. Delodajalci so sklenili, da bodo skupaj s sindikalnimi voditelji proučili možnosti za morebitno zopetno zaposlitev enega dela

6000 delavcev, ki jih je družba že odpuščala pred stavko. Privolili so tudi v izplačilo odpravnine tistim delavcem, ki so bili odpuščeni in ne bodo več sprejeti v službo. Poleg tega so delodajalci sprejeli sklep, da se bodo drugič, preden bodo spet odpustili delavce, posvetovali z voditelji delavcev.

Panama. — Bivši argentinski predsednik Peron se je preselil v Venezuelo, kjer se bo zaenkrat naselil. V Venezueli je varen pred predajo v Argentino, ker med Argentino in Venezuelo ne obstoja zakon o izročitvi zločincev.

Dunajski jesenski velesejem

Letošnji dunajski jesenski velesejem bo od 9. do 16. septembra 1956. Na velesejmu bo razstavljalo 2636 avstrijskih podjetij. Med tuzemskimi razstavljalci zavzema največji delež Dunaj z 2180 udeleženci. Koroška bo zastopana s sedemnajstimi razstavljalci. Iz sedemnajstih inozemskih držav je prijavljenih 841 podjetij, ki bodo razstavljala na velesejmu, kar daje veliki dunajski gospodarski prireditvi izrazit mednarodni značaj. Skupno bo tedaj na dunajskem jesenskem velesejmu razstav-

ljalo okoli 3500 tu- in inozemskih udeležencev.

Kolektivne razstave bo priredilo 16 držav, med temi Združene države Amerike, Velika Britanija, Italija, Zapadna Nemčija, Portugalska, Turčija kakor tudi Sovjetska zveza, Kitajska, Češkoslovaška, Poljska, Romunija, Jugoslavija in Vzhodna Nemčija. Vse te države bodo razstavile vzorce svojih eksportnih proizvodov ter izkoristile priložnost za svojo gospodarsko propagando.

Strahotna rudarska katastrofa v Belgiji

Nad vse tragična nesreča se je pred nedavnim primerila v premogovniku Marcinelle v Belgiji. V treh rovih v globini okoli 170, 715 in 1035 metrov je zasulo 259 rudarjev, med temi 136 Italijanov, 110 Belgijcev in pet ali šest Jugoslovanov. Usoda nesrečnih rudarjev je bila tako rekoč že od vsega početka zapečatenata, ker so bila reševalna dela zaradi ognja silno otežkočena ali sploh nemogoča.

Pravijo, da sta se dotaknila dva električna voda, vsled česar so se vnele ogromne množine premogovega prahu ter se je pričela največja rudarska nesreča. Rudarji, ki so bili v jami, so skušali gasiti, vendar se je ogenj kljub temu širil z bliskovito naglico. Zapustiti jamo pa je bilo za večino že prepozno. Leseni žlebovi, po katerih tečejo dvigala, so se že vneli in so bila dvigala neuporabna. Rudarji so se stisnili nazaj v svoje rove in čakali pomoči.

Vsak rudnik ima reševalna moštva in tudi v Marcinelli so se nemudoma spravili na delo. Na pomoč so prihiteli izvežbani reševalci iz Francije in Nemčije. Toda podzemski ogenj je bil nepremagljiv. Po napornem delu je reševalcem uspelo, da so se približali na sto metrov v bližino glavnine zasutih rudarjev, toda naleteli so na nepremostljive ovire. Niti za trenutek si niso smeli sneti mask, kajti zrak, ki jih je obdajal, je bil napolnjen s smrtonosno količino ogljikovega monoksida. V začetku so govorili o upanju, da bodo ostali pri življenju vsaj rudarji, ki so najnižje, ker so računali, da je tam zrak še najbolj čist in znošen. Toda to je bilo že te-

den dni po katastrofi in le malokdo vzdržil teden dni brez hrane, posebno pa brez vode v neznojni vročini.

Ko so pričeli spravljati prve mrtve in ranjence na površje, je bila to kaj slaba tolažba za ljudi, ki so nestrpno čakali okoli rudniških jaskov na novice o svojih dragih.

Vse zgodbe, ki so jih poročali iz Marcinelle so pretresljive. Pravo upanje na rešitev svojih dragih je tlelo samo še v srcih mater, žena, sestra in otrok, ki so čakali in čakali. Toda tudi upanje je ugašalo vedno bolj in bolj in se spreminjalo v nepopisno žalost. Za ponesrečenimi rudarji je trepetalo skupno nad 400 nepreiskrbljenih sirot.

Ogromna nesreča je vzbudila po vsem svetu veliko sočutje s prizadetimi, prav tolikšno pa je tudi razburjenje. Zelo obsojajo pomanjkljivost varnostnih naprav v rudniku Marcinelle. Pravijo, da so bila vrata, ki bi se morala v primeru nesreče varno zapreti, lesena ter da so bili električni vodi nezadostno zavarovani, najbolj pa zamerijo upravi rudnika to, da so bili žlebovi, po katerih tečejo dvigala, tudi leseni in so bila dvigala zaradi tega takoj v začetku požara neuporabna.

Belgijske oblasti in v mnogih drugih državah so takoj pričeli z obsirno akcijo za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev. Akciji za pomoč se je poleg raznih ustanov pridružilo izredno veliko delavcev-rudarjev, kar dokazuje veličino solidarnosti in človekoljubja.

Trije konji so se pogreznili v zemljo

Nenavadno dogodivščino je imel pred kratkim neki francoski kmet v bližini Montargisa. Kmet Roger Minier je rezal zadnje brazde s svojim plugom, ko je nenadoma začutil, kako se zemlja pod njegovimi nogami pogreza. Svoje tri konje je držal za vajeti in od presenečenja stopil korak nazaj, da bi videl, kaj se pravzaprav dogaja. Ta korak mu je rešil življenje, kajti v istem trenutku se je zemlja dobesedno odprla in v naslednji sekundi so konji s plugom vred izginili v velikem prepadu. Kmet Minier je tekel z vsemi močmi v vas, da bi sklical sosede na pomoč. Prišli so s svetilkami in vrvmi. Krajevni orožnik je ugotovil, da so konji izginili v 10 metrov globoki odprtini. Dva konja sta si pri padcu v globino zlomila hrbtenici in lobanji in sta na dnu globeli obležala mrtva. Tretji konj je stal na zadnjih nogah in videti je bilo, da je bil neškodovan. Čez nekaj časa so prihiteli na pomoč gasilci iz Montargisa z vsemi potrebnimi pripravami, da bi konje rešili iz prepada. V odprtino so vrgli celo nekaj hrane, kajti niso mogli predvideti, kako dolgo bodo trajale priprave za reševanje živali.

Ko je eno uro pozneje kmet Roger Minier stopil na dno odprtine, je našel samo še dva mrtva konja, medtem ko je tretji brez vsakega sledu izginil. S svetilko je nato točno preiskal odprtino. Ugotovil je, da je spodaj prava podzemska jama s številnimi rovi, med katerimi sta bila dva dovolj velika, da se je konj izgubil. Ta dva rova je kmet nato na kratki razdalji raziskal, vendar o konju ni bilo nikjer nobenega sledu. Verjetno gre za prostrano podzemsko jamo, v katero je močno preplašeni konj zablodil. Geologi so se takoj lotili dela in bodo preiskali to jamo. Zaenkrat so kmetom prepovedali dostop do sosednjih njiv, dokler ne bo celotno ozemlje, na katerem je prišlo do te nesreče, točno preiskano.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Sobota, 25. avgust:

5.35 Kmečka godba — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 10.00 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.30 Pozdrav nate — 15.30 Podeželjski zvoki — 16.15 Odlični izbor — 19.30 »Carobna piščal«, prenos iz Salzburga.

Nedelja, 26. avgust:

6.10 Z veselimi zvoki po alpski deželi — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.05 Kmečka oddaja — 9.00 Dobro razpoloženi v nedeljo dopoldne — 11.05 Veselo petje, veselo igranje — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Glasbeno srečanje dežel — 19.00 Nedeljska športna poročila — 21.15 Orkestralna oddaja.

Ponedeljek, 27. avgust:

5.35 Kmečka godba — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Iz domovine — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Slovenske narodne (slov.) — 15.30 Podeželjski venček — 18.45 Za našo vas (slov.) — 20.15 Muzikalična oddaja.

Torek, 28. avgust:

5.35 Glasbena budnica — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Bolnišnica od danes — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Zdravniški vedež (slov.) — 15.30 Melodije iz filmov — 20.15 Festival v Bayreuthu, Wagner: Meistersinger.

Sreda, 29. avgust:

5.35 Glasbena budnica — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sveta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00

Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Kmečki koledar (slov.) — 15.30 Podeželjsko kolo — 16.00 Glasba iz filmov — 18.45 Spanček zaspanček... (slov.) — 20.15 Na planinah je življenje.

Četrtek, 30. avgust:

5.35 Glasba dobre volje — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Avstriji v inozemstvu — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. »Semenj«, zvočna slika (slov.) — 15.30 Zabavna glasba — 18.45 Oddaja za kmete — 20.15 Kakšne ugodnosti nudi potovanje.

Petek, 31. avgust:

5.35 Kmečka godba — 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Domovina in čas — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Trdi orehi (slov.) — 14.30 Godba na pihala — 16.30 Otroška ura — 18.45 Skladbe za saksofon in klavir (slov.) — 20.15 Melusina.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 25. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Pester spored zabavnih melodij — 12.00 Opoldanski spored slovenskih narodnih pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 Pester spored priljubljenih arij — 14.30 Tedenski športni pregled — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 16.20 Koncert po željah — 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 26. avgust:

6.00 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov — 8.30 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi — 11.35 Mala revija lahke glasbe — 13.30 Za našo vas — 14.15 Želeli ste — poslušajte! — 15.45 Prenos z evropskega prvenstva v veslanju na Bledu — 17.00 Promenadni koncert — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Športna poročila.

Ponedeljek, 27. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Opoldanski koncertni spored — 12.00 Slovenske narodne pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Operetna in lahka glasba — 14.30 Radijski leksikon — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 16.20 V svetu opernih melodij — 17.15 Zabavna in plesna glasba — 18.45 Kulturni obzornik — 20.00 »Praška pomlad«, s festivala.

Torek, 28. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 8.50 V veselem ritmu — 10.40 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi — 12.00 Za razvedrilo — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.30 Za dom in žene — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 15.35 Slovenske narodne — 18.00 Športni tednik — 20.00 Pol ure narodnih pesmi.

Sreda, 29. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Simfonični plesi in rapodije — 11.50 Za dom in žene — 12.00 Opoldanski operni spored — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 20 minut z veselimi planšarji in kmečko godbo — 13.15 Iz filmov in glasbenih revij — 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 20.00 »Marta«, opera 4. dej.

Četrtek, 30. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Opoldanski koncertni spored — 12.00 Popularne melodije iz orkestralne glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 Od arije do arije — 14.30 Turistična oddaja — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 15.35 Pohorski fantje pojo in igrajo — 16.20 40 minut z jugoslovanskimi solisti — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi.

Petek, 31. avgust:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi — 10.10 Koncert po željah — 11.05 Od melodije do melodije — 11.50 Za dom in žene — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Za prijetno razvedrilo — 14.40 Želeli ste — poslušajte! — 15.35 Poje komorni zbor — 17.15 Zabavna in plesna glasba — 18.50 Družinski pogovori — 20.00 Glasba narodov sveta.